

ÅRSBERETNING 2015

Røde Kors' oppdrag er å avdekke, hindre og lindre nød. I Norge har Røde Kors 379 lokalforeninger med et nettverk av frivillige som utfører en rekke rednings- og omsorgsaktiviteter i sine lokalsamfunn.

Norges Røde Kors er én av 190 nasjonale Røde Kors- og Røde Kors Halvmåne-foreninger. Sammen med Den internasjonale Røde Kors-komiteen (ICRC) og Det internasjonale forbundet av Røde Kors- og Røde Halvmåneforeninger (IFRC), søker disse å beskytte og gi assistanse til mennesker i nød over hele verden.

Året 2015 ble preget av innsatsen for flyktnings situasjonen. Røde Kors var til stede i Syria, langs reiseruten i Europa og i Norge. De humanitære behovene innenfor omsorg, redning og beredskap utløste frivillighetens kraft, og Røde Kors opplevde stor pågang av mennesker som ønsket å bidra. Å være til stede for unge mennesker på flukt var også et av satsingsområdene til Røde Kors Ungdom. Det internasjonale arbeidet ble i tillegg til hjelpearbeidet i Syria preget av jordskjelvene i Nepal.

De fleste organisasjoner består ikke så lenge at de opplever sitt eget 150-årsjubileum. Norges Røde Kors passerte denne milepælen bedre rustet enn noen gang. Den humanitære, internasjonale og allmenngyldige karakteren gjør at organisasjonen stadig er like aktuell. Gjennom 150-årsjubileet ønsket vi å styrke vår humanitære aktivitet både i Norge og internasjonalt. Slagordet for jubileet var «Til stede – nær deg», mens visjonen var «å skape møter mellom mennesker for et varmere samfunn». Det ble gjennomført en jubileumsturné med arrangementer på 100 steder, som sammen med arrangementer og møteplasser på stiftelsesdatoen 4. november, viste Røde Kors' betydning og lokal tilstedeværelse.

REDNING OG BEREDSKAP

Flyktnings situasjonen, leteaksjoner, ulykker, ras, skred og flom har krevd mer respons av Røde Kors i 2015 enn tidligere. Røde Kors-beredskapen ble forhøyet flere ganger gjennom året, etter varsel om ekstremvær. Røde Kors har kontinuerlig fokus på å bygge beredskapen til å kunne assistere myndighetene ved behov før, under og etter en krise eller katastrofe.

Som et resultat av arbeidet innenfor strategien for samfunnsikkerhet og beredskap, som er utformet av komiteen for samfunnsikkerhet og beredskap (KSB), har Røde Kors nå 91 samarbeidsavtaler mellom nor-

ske kommuner og våre lokalforeninger om beredskap. Disse avtalene gir avgjørende kunnskap om hverandres ressurser og respektive roller før krisen inntreffer. Beredskapsvakt er en ekstra ressurs for det offentlige beredskapsapparatet, og er med på å styrke beredskapen i lokalsamfunnet. Ved utgangen av året hadde Røde Kors 5.500 beredskapsvakter fordelt på 116 lokalforeninger i 17 distrikter.

I løpet av året har 6.000 frivillige og ansatte i Røde Kors lært seg psykososial førstehjelp, de har fått kunnskap om og ferdigheter i å takle egne reaksjoner og opplevelser gjennom strukturerte samtaler med ledere eller andre egnede ressurspersoner i Røde Kors. Dette er et ledd i å styrke Røde Kors' beredskaps evne og trygge den enkelte frivillige og ansatte i hvordan man skal møte mennesker som har blitt utsatt for en krise eller katastrofe.

Gjennom ulike kampanjer og aktiviteter har vi spredt kunnskap til befolkningen om hvordan ivareta egen og andres sikkerhet. Den årlige Fjellskikkprisen ble i 2015 tildelt Tor-Egil Fredriksen på vegne av alle hjelpekorpsere som utøver et aktivt forebyggende arbeid for å sikre at alle får trygge og opplevelsesrike turer i skog og fjell. I mai kom det påbud om bruk av flyteutstyr i småbåter. Holdningskampanjen «Barsk i vest» nådde mer enn 170.000 personer. På tross av påbudet, er vårt budskap fremdeles viktig. Ni mennesker døde i ulykker med fritidsbåter i juni og juli. Sju av de omkomne brukte ikke vest.

Grunnleggende kunnskap om førstehjelp kan redde liv, og Røde Kors har fortsatt stort fokus på kurs i livreddende førstehjelp. Som særskilt satsing har Røde Kors gitt 5.000 barn grunnleggende kunnskap om førstehjelp gjennom dukkemannen Henry. Røde Kors' app med førstehjelpstips er lastet ned 110.000 ganger. I 2015 har tilgangen til blod

vært alarmerende lav. Det ble gjennomført en kampanje på sosiale medier for å skaffe flere blodgivere, som resulterte i at 25.500 nye potensielle blodgivere meldte seg på GiBlod.no.

Hjelpekorpsset er en sentral del av den frivillige redningsberedskapen i Norge. Antall oppdrag for hjelpekorpsene er tredoblet de siste ti årene, fra 350 aksjoner i 2005 til nærmere 1.000 aksjoner i 2015. Hjelpekorpsset rykket ut til mange henteoppdrag. Spesielt på Trolltunga i Hordaland var det svært mange henteoppdrag, hele 22 ganger var lokale Røde Kors-frivillige involvert, mot fire ganger året før. Aktivitetsøkningen for hjelpekorpsene er også knyttet til endringer i vær situasjonen, og det er en tendens til at hendelsene de kalles ut til, blir større, mer sammensatte og har lengre varighet.

For 60. år på rad ble Røde Kors sin innsats i påskefjellet koordinert fra infosentralen på Golsfjellet. Over 1.100 Røde Kors-frivillige deltok på 223 aksjoner i til sammen 2.182 timer, og behandlet i overkant av 700 skader. Mannskapene kom fra over 100 ulike hjelpekorps, og var til stede i 15 fylker på over 140 vaksentraler.

Hvert år konkurrerer hjelpekorpsene mot hverandre under NM for hjelpekorps. Årets mesterskap ble gjennomført i Levanger med Sør-Trøndelag Røde Kors Hjelpekorps som vinner.

Hjelpekorpsene så for første gang den positive effekten av den systematiske prioriteringsmetodikken (planprosessen) som er etablert av Landsråd Røde Kors Hjelpekorps. For å sikre målrettet humanitær aktivitet, har Landsråd Røde Kors Hjelpekorps gjennom planprosessen gjennomført behovs- og kapasitetsanalyser i alle distriktene. Landsrådet satte fokus på 24 viktige områder for å styrke lokal operativ evne, hvorav 4 (tilgang til instruktører, videregående kompetanse

på vannredning, friluftskompetanse og pasienttransport utenfor vei) ble prioritert. Høsten 2015 ble hele Røde Kors utfordret på kapasitet for å håndtere flyktningssituasjonen. Hjelpekorpserne bidro i vesentlig grad med å dekke akutte, humanitære behov som oppsto.

59,5 millioner mennesker er på flukt i verden (tall fra Flyktninghjelpen 2015), på grunn av krig, konflikt og katastrofer. Ofte blir familier splittet i forbindelse med flukt. Organisering av flukt via menneskesmuglere, stengte grenser, uoversiktlig informasjon og forvirring, kan føre til kaotiske situasjoner der familiene mister hverandre. Oppsporings-tjenestene i nasjonalforeningene i Mellom-Europa har særdeles fått erfare dette. Over hele verden arbeider Røde Kors med å spore opp og gjenopprette kontakt mellom menneskene. Røde Kors i Norge mottok 600 nye oppsporings saker som omfatter flere tusen savnede, av disse gjelder 20 % enslige mindreårige, en spesielt sårbar gruppe.

OMSORGSAKTIVITETER

Røde Kors' omsorgsaktiviteter skal styrke tilhørighet og trygghet for mennesker i sårbare livssituasjoner. Røde Kors har nå 13 nasjonale kjerneaktiviteter: Besøktjenesten, Nettverksarbeid, Visitortjenesten, Flyktning-guide, Aktiviteter på asylmottak, Barnas Røde Kors, Ferie for alle, Leksehjelp, Norsk-trening, Kors på halsen – dialogtilbudet for barn og unge, Vitnestøtte, Gatemegling og Nattevandring.

Røde Kors arbeider kontinuerlig med å motvirke ensomhet og bidra til økt sosialinkludering. Gjennom et mangfold av aktiviteter skapes muligheter til økt sosial kontakt og gode møter mellom mennesker.

Røde Kors største kjerneaktivitet innenfor omsorg og sosial inkludering er Besøktjenesten. 7.000 besøksvenner utførte en ukentlig innsats både i private hjem og ved 710 institusjoner.

Satsingen Seniorkraft skal ruste organisasjonen til å være en god støtteaktør i møte med utfordringer knyttet til økende antall eldre. Satsingen har spesielt fokus på eldre som

ressurspersoner. Besøksvenn med hund er i kraftig vekst, antallet ble nær doblet i 2015 og teller over 500 i 18 av 19 fylker. Tiltaket er svært populært og effektivt for målgruppen.

Det ble gjennomført et forprosjekt om Våke-tjeneste for ensomme døende, med lokalforeningene Eidskog og Moss som piloter.

I Barnas Røde Kors (BARK) skapes lokal magi! BARK er til for alle barn. Sammen fremmes mestring, moro og mangfold – ute i det fri. Røde Kors har 95 BARK – grupper fordelt over hele landet, og det startes stadig nye grupper. 635 frivillige bidrar til at dette er mulig.

«Ferie for alle» er en fast post på statsbudsjettet, og politikerne anerkjenner Ferie for alle som et viktig tilbud for barnefamilier med svak økonomi. Det var nok en gang rekordstor pågang til ferieoppholdene, og 3.438 barn og voksne var på ferie med Røde Kors, ledet av 528 frivillige.

«Kors på halsen» er et gratis, anonymt og lavterskel samtaletilbud der barn og unge kan snakke om utfordringer i hverdagen. Kors på halsen ser en økning i antall henvendelser på chat, og har derfor utvidet tilbudet. Frivillige ved Kors på halsen besvarte 12.819 henvendelser.

Mange barn og unge i Norge får ikke den hjelpen de trenger med lekse hjemme. Røde Kors kan ikke løse frafallspromatikken alene, men kan være en viktig bidragsyter i forebyggingsarbeidet. Røde Kors tilbyr leksehjelp i hele landet, både fysisk og digitalt, og rundt 1.000 frivillige bidro med å gi leksehjelp til barn og unge.

Røde Kors har utviklet Gatemegling som en metode for å forebygge vold og kriminalitet blant unge. Ungdom mellom 13 og 25 år utrustes med redskaper for egen konflikthåndtering og ung-ung-megling. Aktiviteten er nå i gang på 27 steder i 10 distrikter, og det har vært samarbeid med Røde Kors i Danmark, Belize og Zimbabwe. 1.400 ungdommer deltok i Gatemegling. I tillegg fikk 200 voksne opplæring i forebyggende voldsarbeid for og med unge.

Nattevandring er en nasjonal kjerneaktivitet. «Ungdom trenger trygghet» er overskriften for satsingen, og aktiviteten har i dag 45 grupper med til sammen 2.200 frivillige.

Røde Kors nettverksarbeid retter seg mot mennesker som av ulike grunner opplever ensomhet og ønsker sosiale relasjoner og trygge sosiale nettverk. 4.000 deltakere og 500 frivillige deltok i ulike nettverkstiltak over hele landet.

Røde Kors visitortjeneste engasjerer frivillige som samtalepartnere for innsatte i 34 norske fengsler. Visitortjenesten legger vekt på å nå innsatte i varetekt og utenlandske fanger. 450 visitorer gjennomførte nesten 5.500 besøk.

Å skulle vitne etter å ha vært offer for, eller sett, en kriminell handling kan være en påkjenning for den enkelte. En vitnestøtte fra Røde Kors kan være svært verdifull i en slik situasjon ved å gi medmenneskelig støtte, veiledning og praktisk hjelp. 41 domstoler tilbyr vitnestøtte. Det var 363 aktive vitnestøtter, og antall biståtte vitner var 10.500. Vitnestøtteordningen benyttes i størst grad av vitner mellom 16 og 25 år, de mest nervøse vitnene samt vitnene som vitner for første og andre gang. Medarbeidere fra domstoladministrasjonen, domstolene og frivillige fra Røde Kors bidrar også med vitnestøtte i Polen og Litauen.

Antall asylsøkere til Norge økte markant i siste halvdel av 2015, noe som førte til store udekkede, humanitære behov som følge av et presset mottakssystem. Røde Kors spilte en ny og utvidet rolle i den første mottakelsen av asylsøkere til Norge. Organisasjonen etablerte raskt et akuttmottak for uregistrerte asylsøkere i Pilestredet i Oslo, for å unngå overnatting og uverdige forhold i og utenfor politiets kontorer. Dette ble etter hvert et tilbud dedikert til enslige mindreårige asylsøkere som ventet på registrering. Som støtteaktør til norske myndigheter, etablerte også Røde Kors tilstedeværelse med frivillige og ansatte på politiets registreringsentral på Tøyen, og på myndighetenes ankomst-senter på Råde.

Med et sprenget transittsystem har utlendingsmyndighetene etablert akuttovernattingstilbud for asylsøkere over hele landet. Dette har ofte vært provisoriske løsninger, etablert på veldig kort tid og med lite tid til planlegging og samordning. Her har Røde Kors spilt en viktig rolle, både for lokale myndigheter og private driftsoperatører. Røde Kors har opprettet, eller vært til stede på, 45 overnattingssteder i 17 av landets fylker, og har bidratt med psykososial støtte, oppfølging av spesielt sårbare grupper, aktivisering av barn, bistand til barnefamilier, samt praktiske oppgaver knyttet til transport, innkjøp og førstehjelp. Røde Kors har også flere steder bidratt med helsetjenester i en kortere periode fram til lokale myndigheter har kommet i gang, noe som viser viktigheten av organisasjonens arbeid i en prekær og raskt skiftende situasjon.

Aktiviteten Norsktraining skaper møter mellom norsktalende frivillige og innvandrere. Aktiviteten har på kort tid blitt populær og etterspurt. Flere av våre lokalforeninger har startet Norsktraining på asylmottak. Aktiviteten ble gjennomført i 74 kommuner med 700 frivillige og 3.000 deltakere.

I aktiviteten Flyktningguide kobles en norsk guide og en flyktning sammen, på bakgrunn av alder, kjønn og interesse. 2.000 flyktninger deltok i aktivitet med 1.300 guider på 65 steder over hele landet.

Røde Kors samarbeider med 85 asylmottak og har et stort utvalg av aktiviteter for beboerne. Arbeidet er særlig rettet mot barn og unge under 18 år og deres foreldre. Formålet er at beboerne kan få brukt sine ressurser i samvær og aktivitet med lokalbefolkningen, mens de venter på avgjørelsen av asylsøknaden.

I juni ble «Til Topps», Norges største og sprekeste markering av integreringsarbeidet, arrangert i Lom for åttende gang. 1.089 deltakere gikk mot Galdhøpiggen. Til Topps arrangeres i samarbeid med Den Norske Turistforening (DNT), Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon (KS) og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Med fokus på inkludering og folkehelse, bidrar Til Topps til fysisk aktivitet, sam-

tidig som det bygges verdifulle vennskap og sosiale nettverk for dem som deltar. Selve integreringen skjer lokalt, hvor det dannes turgrupper som går sammen hele året. For mange er Til Topps også veien inn i frivilligheten.

I 2015 har Røde Kors driftet humanitære tiltak for fattige tilreisende i Oslo, Trondheim og Kristiansand. I Oslo har Røde Kors, sammen med Kirkens Bymisjon, driftet et helårstilbud om akutt overnatting for fattige tilreisende. Det ble registrert totalt 33.554 overnattinger fordelt på over 1.000 enkeltpersoner. Over 645 frivillige bisto i driften av Røde Kors' del av tiltaket. I Kristiansand har Røde Kors, i samarbeid med andre organisasjoner, driftet akuttovernatting for fattige tilreisende på vinterstid, i tillegg til et helårs sanitæranlegg. I Trondheim drifter Røde Kors, sammen med Kirkens Bymisjon, et vintertilbud om akuttovernatting.

Helsesenteret for papirløse, som Røde Kors drifter sammen med Kirkens Bymisjon, har hatt 3.064 konsultasjoner. Helsesenteret har hatt tre prosjekter innen tannhelse, hiv og seksuelt overførbare infeksjoner. 175 frivillige var tilknyttet senteret.

Røde Kors har utvidet den humanitære tilstedeværelsen med frivillige på Trandum utlendingsinternat. Besøksordningen hadde 38 frivillige som gjennomførte totalt 45 besøk i løpet av året.

Røde Kors mottok kr 43 millioner i statlige midler til nasjonale aktiviteter på omsorgsfeltet, samt kr 6 millioner fra ulike stiftelser. I tillegg mottok Røde Kors betydelig med midler til tiltak i forbindelse med den akutte flyktnings situasjonen i Norge. Disse ble fordelt til lokale tiltak som ble igangsatt høsten 2015. Røde Kors har de siste årene hatt betydelig økning i inntekter på omsorgsfeltet, og dette har bidratt til etablering og styrking av omsorgsaktiviteter lokalt.

RØDE KORS UNGDOM

Å være til stede for unge mennesker på flukt var et av satsingsområdene i henhold til Røde Kors Ungdoms strategi 2015-2017. Røde Kors Ungdom så, i likhet med resten av organisasjonen, behov for raskt å møte-

komme situasjonen, og bisto distrikter som ønsket å starte opp eller videreutvikle sine aktiviteter for unge på asylmottak. Det ble vedtatt av Landsråd Røde Kors Ungdom å opprette en ny aktivitet kalt Flyktningkompis. Bosettingsfasen kan være ekstra vanskelig for mange, og for å sikre at ingen flyktninger opplever utenforskap, ønsker Røde Kors Ungdom å koble unge flyktninger sammen med unge frivillige. I 2015 hadde Røde Kors Ungdom 21 faste aktiviteter med unge flyktninger rundt om i landet.

Røde Kors Ungdom avholdt rollespillet «På flukt» for 1.824 unge personer på 14 steder i landet. Det ble avholdt kurs og utdannet 42 nye instruktører. 200 frivillige fra Røde Kors Ungdom er i sving for å arrangere rollespillet.

Sosiale møteplasser er ett av satsingsområdene i Røde Kors Ungdoms strategi 2015-2017. Temakurset «sosiale møteplasser» ble ferdigstilt, og holdt mange steder i landet. Det ble utarbeidet håndbok med tips til hvordan starte opp, med eksempler fra sosiale møteplasser i organisasjonen. Røde Kors Ungdom har 29 sosiale møteplasser åpne for ungdom.

Våre lokallag setter fokus på seksuell helse ved å markere verdens Aidsdag hvert år, ved å være til stede under russetiden og dele ut kondomer, samt ved å dra på skolebesøk og ha stand rundt omkring i Norge for å promotere sunne seksuelle verdier. Røde Kors Ungdom har i tillegg inngått et samarbeid med Norsk sykepleierforening-Student (NSF-student) for å gi ungdom et kvalitets-sikret supplement til seksualitetsundervisningen i skolen.

2014-2015 utvekslet Røde Kors Ungdom ungdomsdelegater med Nepal, Colombia og Lesotho Røde Kors. Det ble fornyet utvekslingsrunde med disse i 2015-2016. Vertsdistrikter/lokalforening i Norge har for 2014-2015 vært Oslo, Akershus og Karmøy/Rogaland. For 2015-2016 har vertsdistrikter/lokalforeninger i Norge vært Karmøy/Rogaland, Tromsø/Troms, og Telemark.

I 2015 gjennomførte Røde Kors Ungdom den nasjonale kampanjen «PRESS PAUSE- du

er god nok». Med Press pause ønsket Røde Kors Ungdom åpenhet rundt stress, press og følelsen av ikke å strekke til, ved å understreke at den enkeltes verdi er uavhengig av prestasjon. Politisk jobbet Røde Kors Ungdom for større tilgang til helsesøstre, fordi dette kan gi unge et sted å henvende seg med bekymringer som kan være vanskelig å snakke om med andre. Ønsket er minimum én helsesøster per 550 elever.

INTERNASJONALT ARBEID

Det overordnede målet for det internasjonale arbeidet i regi av Norges Røde Kors er å bidra til økt robusthet i lokalsamfunn utsatt for katastrofer, kriser og underliggende sårbarhet. Dette er nedfelt i Internasjonal strategi 2015-2020, der målene er å styrke nasjonalforeningspartneres kapasitet, forebygging av og respons i kriser, forbedre sårbare menneskers helse, redusere konsekvensene av væpnet konflikt og vold, samt fremme inkludering av sårbare og marginaliserte mennesker. Røde Kors' nettverk av frivillige verden over gir en særskilt tilgang til utsatte grupper og områder, og spiller en avgjørende rolle for rask respons.

Norges Røde Kors støtter International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies (IFRC) i dens koordinerende rolle, og i utvikling av fagområder og verktøy som kommer alle 190 nasjonalforeninger til gode. Norges Røde Kors arrangerte i anledning 150-årsjubileet - sammen med IFRC - en stor internasjonal konferanse i Oslo, «Resilience for Real: How to strengthen the resilience of communities exposed to conflict and disasters». Et stort antall søsterforeninger, International Committee of the Red Cross (ICRC), norske myndigheter, frivillige organisasjoner, FN, Verdensbanken, OECD, forskere og næringsliv deltok.

I april inngikk Røde Kors en ny global samarbeidsavtale med Utenriksdepartementet (UD) for 2015-2017. Denne samlet flere tidligere tematiske og landvise avtaler under en felles paraply. Avtalen er på kr 185 millioner årlig. UD innvilget ytterligere kr 83 millioner til Røde Kors' internasjonale arbeid i respons på søknader oversendt UD i løpet av året. Norges Røde Kors bidro i tillegg med kr 30

millioner i programstøtte fra egne midler. Av den totale programstøtten ble kr 67 millioner kanalisert til IFRCs forebyggings- og katastrofeinnsats, og kr 36 millioner til ICRCs appeller for 2015. Bevilgningene til ICRC kanaliseres via Norges Røde Kors som del av trepartsavtalen mellom UD, ICRC og Norges Røde Kors. UD bevilget totalt kr 353 millioner til ICRCs nødhjelsappeller. Dette representerer en reduksjon i forhold til bevilgningene gitt i 2014.

Norges Røde Kors har en fireårig samarbeidsavtale med Norad for perioden 2013- 2016 på kr 78 millioner årlig. Dette inkluderer kr 8 millioner fra UD som kanaliseres gjennom Norad til programmer i Pakistan og Sør-Sudan. I tillegg bidro Norges Røde Kors med kr 23,5 millioner i programstøtte fra egne midler. I de Norad-støttede programmene ble kr 75 millioner kanalisert bilateralt og kr 26,5 millioner via IFRC. Disse avtalene er avgjørende for å sikre langsiktige resultater i programarbeidet.

Gjennom partnerskapsavtalen Norges Røde Kors har med European Community Humanitarian Office (ECHO) ble det bevilget midler til humanitær bistand til befolkningen som er berørt av konflikten i Colombia, krigen i Syria og til katastroforebyggings tiltak på Madagaskar. I tillegg har Røde Kors vært partnere med Spansk Røde Kors i ECHO prosjekter i Guatemala og Honduras samt med IFRC regionalt i Mellom-Amerika, til sammen for totalt kr 17 millioner kroner.

Over 5 millioner mennesker i 39 distrikter i Nepal ble rammet av jordskjelv 25. april og 12. mai. 640.000 hus ble knust, blant dem 4.000 skoler. 300.000 hus ble delvis ødelagt, 8.857 mennesker døde og mer enn 18.000 ble skadet. Nepal Røde Kors mistet mange av sine frivillige og ansatte i skjelvvene, i tillegg til kontorbygninger og utstyrslagre. Med støtte fra private givere, næringsliv, samt fra UD, sendte Norges Røde Kors et feltsykehus til Nepal få dager etter skjelvet. Over 100 delegater arbeidet på sykehuset, der det i denne firemånedersperioden ble behandlet 12.600 pasienter. Dette inkluderer 500 kirurgiske inngrep og 55 fødsler. Alt utstyret er nå overlevert lokale helsemyndigheter og Nepal Røde Kors. I tillegg er

nesten 5.000 husholdninger gitt støtte til forberedelser til vinteren, i hovedsak i form av tepper og varme klær.

Krigen i Syria er inne i sitt femte år, og har resultert i den største humanitære krisen på flere tiår. Om lag halvparten av Syrias opprinnelige befolkning på 22 millioner er drevet på flukt. Antall mennesker som trenger hjelp i landet, har økt til mer enn 13 millioner. Nesten halvparten av dem som trenger hjelp i Syria, er barn. Syria Røde Halvmåne (SARC) er i dag den største leverandøren av humanitær hjelp i Syria, med mer enn 3.000 frivillige som bidrar daglig i hjelpeinnsatsen, og med tilstedeværelse i alle Syrias regioner. I tillegg til bistand direkte fra Røde Kors-bevegelsen, distribuerer SARC 60 % av FNs nødhjelp. I 2015 nådde SARC over 3,5 millioner mennesker hver måned. Prisen for å hjelpe har vært høy - 58 frivillige i SARC har så langt mistet livet. Krigen i Syria har store konsekvenser også for nabolandene. I Libanon er hver femte innbygger nå en flyktning fra Syria. For å avlaste det økte presset på helsesystemet, har Libanon Røde Kors i 2015 sørget for at 130.000 personer har fått primærhelsetjenester fra sju mobile klinikker. Norges Røde Kors har støttet klinikkene siden 2013, i tillegg til vann-, sanitær- og hygienetilbud i utvalgte teltleirer.

2015 ble året da Europa fikk føle konsekvensene av krig og konflikt på andre kontinenter, og ble mottaker av mer enn én million mennesker som flyktet over Middelhavet. De aller fleste flyktet fra krig, vold og forfølgelse i hjemlandet, med Syria, Afghanistan, Irak og Eritrea som de vanligste opprinnelseslandene. 50 % av innvandrere var menn, 20 % kvinner og 30 % barn. 3.771 mennesker døde eller forsvant på sjøen i 2015. Migrantene reiste primært via Tyrkia til Hellas, og fortsatte sin reise over Vest-Balkan inn mot EU og Nord-Europa. De hadde behov for beskyttelse, helsehjelp, nødhjelp og annen assistanse underveis på reisen. Denne humanitære krisen påvirket nesten hele Europa, der rundt 30 nasjonale Røde Kors-foreninger ga umiddelbar og langsiktig hjelp til sårbare migranter. Norges Røde Kors støttet nødhjelsappellene for Italia, Hellas, Makedonia og Serbia, i tillegg til å

bidra med delegater til Tysk Røde Kors og en helseklinikk i Idomeni i Hellas. Helseklinikken behandlet i 12.700 pasienter og nådde ut til 21.000 med psykososial støtte.

Røde Kors har en egen nødhjelpsreserve for raskt og uavhengig å kunne bidra i nødhjelpsoperasjoner. Eksempler på operasjoner som ble støttet i 2015 er:

- Flyktnings situasjonen i Europa
- Fordrevne på grensa mellom Colombia og Venezuela
- Flykninger fra Burundi i Tanzania og Rwanda
- Jordskjelv i Nepal
- Tyfon i Filippinene
- Syklon på Vanuatu

17 av 19 distrikter har hatt samarbeid i Europa, Midtøsten og Afrika i 2015. Samarbeidene skal være til gjensidig nytte for de involverte parter, og har tre hovedmål: kapasitetsbygging, aktivitetsstøtte og internasjonal forståelse. Den årlige samlingen for distriktssamarbeidene ble gjennomført på høsten, og hadde fokus på kapasitetsbygging.

Det ble sendt ut flere delegater enn noen gang tidligere. Totalt ble det utført 249 oppdrag av personell på Norges Røde Kors-kontrakt; 158 oppdrag innen nødhjelp, 77 innen langsiktig utvikling og 14 ungdomsdelegatoppdrag.

MEDIARBEID OG POLITISK PÅVIRKNING

Hvert år gis det innspill til prioriteringer som Røde Kors mener regjeringen og Stortinget bør gjøre for å avhjelpe viktige, humanitære behov. Til statsbudsjettet 2016 prioriterte Røde Kors å be om større avsetninger til den humanitære bistanden, stabile rammevilkår for den frivillige beredskapen og flere tiltak for økt bosetting av asylsøkere i norske kommuner. På grunn av flykningssituasjonen satte Røde Kors særlig søkelys på behovet for flere integreringsmidler til frivilligheten. Et godt samarbeid med kommunene, og tilstrekkelig midler for å øke kapasiteten og antallet frivillige som er til

stede i det lokale integreringsarbeidet, er særlig viktig i tiden fremover. Stortinget lyttet til innspillene og innvilget i behandlingen av tilleggspolisjonen fra regjeringen flere pottter for integreringsarbeid i regi av frivilligheten og Røde Kors. Det opprinnelige forslaget til statsbudsjett for 2016 inneholdt flere kuttforslag i bistand og utviklingshjelp. Røde Kors og flere andre arbeidet for, og fikk gjennomslag for, tilbakeføring av flere kutt.

Den frivillige beredskapen redder liv og er til stede over hele landet. Røde Kors har fått svært mye positiv oppmerksomhet for arbeidet, og har vært opptatt av å synliggjøre at en forutsetning for slik frivillig innsats er stabile rammevilkår og fortsatt frie midler fra Norsk Tipping. Samtidig ble fokus på stabile rammevilkår for redningstjenesten forsterket gjennom Frivillige Organisasjoners Redningsfaglige Forum (FORF). Frie midler er med på å tilpasse frivillighetens nye behov og ønsker.

Flykningssituasjonen har utfordret det politiske flertallets oppfatning og syn på behovet for grensekontroll, praktisering av flykningkonvensjonen, familiegjenforening mv. Røde Kors har derfor gjennom året vært i tett dialog med norske myndigheter for å understreke viktigheten av å respektere folkeretten, herunder også Flykningkonvensjonen.

Arendalsuka har blitt en viktig arena for påvirkningsarbeid og synlighet. Under Arendalsuka 2015 hadde Røde Kors tre større arrangement:

- Debatten «Ildsjelene utfordrer» sammen med Den Norske Turistforening (DNT) og Idrettsforbundet, etterfulgt av Frivillighetsfest på Røde Kors-huset.
- Lansering og overrekkelse av ny rapport om beredskap til kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner.
- Lunsjseminar sammen med DnB om «lærepenger» - et gratis digitalt undervisningsopplegg som gir barn grunnleggende forståelse for penger, inntekt og forbruk.

I desember ble Røde Kors-bevegelsens vedtektsbestemte møter avholdt. Røde Kors i Norge sin målsetting var å bidra til å styrke tilliten til IFRC, og til samarbeidet mellom alle bevegelsens komponenter. Dette ble i stor grad også utfallet av generalforsamlingen og delegatrådet. I etterkant møttes alle verdens stater, 190 nasjonalforeninger, ICRC og IFRC under Røde Kors-konferansen for å diskutere hvordan vi sammen skal møte humanitære utfordringer verden står overfor. For Røde Kors i Norge var det spesielt viktig å arbeide for at konferansen i 2015 lyktes i å vedta resolusjoner relatert til seksuell og kjønnsbasert vold samt beskyttelse av helsearbeid. Til tross for at det ikke ble fattet offisielle vedtak, var det viktig for Røde Kors i Norge at konferansen også satte fokus på de humanitære konsekvensene av atomvåpen, samt at konferansen lyktes med å diskutere migrasjon som en global utfordring.

Totalt var Røde Kors omtalt i 28.905 mediesaker, en vekst på snaut 10 % fra året før. Av distriktene var det mest omtale i Hordaland, fulgt av Hedmark, Telemark og Buskerud. Det var en solid vekst i arbeidet med å nå direkte ut til befolkningen gjennom våre egne kanaler. På nettsidene var det 30 % vekst i antall brukere og antall besøk mot året før, spesielt på høsten under flykningssituasjonen. På sosiale medier, som Facebook, var det vekst i antall følgere og engasjement.

Det ble utgitt fire utgaver av Røde Kors-magasinet, med første nummer som en jubileumsutgave som gikk til nesten alle husstander i Norge og hadde fokus på det lokale omsorgsarbeidet og 150-årsjubileet.

Røde Kors har aldri tidligere gjennomført en turné i samme omfang som jubileumsturneen. Opp mot 20.000 mennesker besøkte den flyttbare møteplassen. Samtidig med turné ble «den røde benken» introdusert, hvor 400 lokalforeninger fikk tildelt benker som de kunne bruke som en aktivitet. Benkene ble avduket, og står plassert på torg og andre synlige steder i bybildet. Lokale politikere, kjendiser, kongelige og frivillige fra sør til nord satt på benken og slo av en prat, tusenvis av vaffer, is og kaffekopper ble delt ut, flere titalls lokalpolitikere og ordførere stilte opp på våre turnéstopper, og rundt 1.000

stolte frivillige var i sving for å gjennomføre turnéen. Både turnéen og samtalebenkene ga svært god pressdekning i lokalmediene og bidro til å øke kjennskapen til organisasjonen. Røde Kors fikk mange hundre presseoppslag – alle med positiv omtale av Røde Kors og organisasjonens viktige samfunnsrolle. Av andre jubileumsaktiviteter kan nevnes kampanjen «150 veier til et varmere samfunn», postens utgivelse av fire Røde Kors-frimerker og utgivelse av historisk jubileumbok.

ØKONOMISKE HOVEDLINJER

Årsregnskapet omfatter den ideelle organisasjonen Norges Røde Kors, som er en forening uten økonomisk vinning som formål. Konsernregnskapet omfatter foreningsregnskapet og datter-selskapene Røde Kors Sentrene AS, Røde Kors Husene AS, Røde Kors Førstehjelp AS og Fairchance Norway AS. Organisasjonens hovedkontor er i Hausmannsgate 7 i Oslo.

Årsregnskapet omfatter ikke Røde Kors' distriktskontor og lokalforeninger i Norge, da disse er selvstendige organisasjoner med egne vedtekter. I regnskapet fremkommer den delen av økonomien i distrikter og lokalforeninger som gjelder overføringer fra Norges Røde Kors. Regnskapet for 2015 viser et driftsunderskudd på kr 43 millioner for foreningen, og kr 47 millioner når datterselskaper inkluderes.

Norges Røde Kors Sentrene AS har i 2015 et underskudd på kr 0,6 millioner, mens Røde Kors Førstehjelp AS og Røde Kors Husene AS har et resultat tilnærmet null. Fairchance Norway AS har et underskudd på kr 4,4 millioner.

Brutto midler anskaffet til humanitære formål i 2015 var kr 1.643 millioner for foreningen og kr 1.716 millioner inkludert datterselskaper. Røde Kors hadde i 2015 statsinntekter på kr 772 millioner, herav kr 684 millioner til Røde Kors' internasjonale arbeid.

Inntektsarbeidet i Røde Kors når nye høyder, og i 2015 har Røde Kors samlet inn totalt kr 371 millioner fra medlemmer, private givere

og næringslivet. Inkludert i dette beløpet er også medlemskontingent og inntekter fra Pantelotteriet.

Inntektene fra næringsliv ble på totalt kr 120 millioner, medregnet Pantelotteri inntektene, som utgjorde kr 30 millioner. Kr 42 millioner er fra inngåtte avtaler, og kr 48 millioner er fra innsamlinger. I 2015 har Røde Kors hatt følgende hovedpartnere: DNB, TINE, Det norske Veritas (DNV GL), Glaxo-SmithKline og Statkraft.

Det har vært gjennomført to store nødhjelpsinnsamlinger i 2015 - jordskjelvet i Nepal i april/mai og flyktningstrømmen på høsten. Det ble samlet inn kr 41 millioner til Nepal og kr 55 millioner til flyktningarbeidet. Røde Kors er fortsatt den organisasjonen som samler inn mest ved nødhjelpsaksjoner. I tillegg bidro juleaksjonen til rekordresultat: kr 21,2 millioner.

Røde Kors sin fastgiversatsing har også i 2015 vært meget suksessfull. Verving på gate og dør har resultert i 23.067 givermedlemmer, og har gjennom det styrket både Røde Kors medlemsmasse, og bidratt til å sikre langsiktige inntekter. Totalt har Røde Kors nå 69.355 faste givere (2014: 61.420) og 139.425 medlemmer, som er en vekst fra 131.074 i 2014. Private givere bidro med nesten kr 259 millioner til Røde Kors sitt arbeid nasjonalt og internasjonalt.

Røde Kors presenterer sitt årsregnskap for 2015 etter aktivitet, i henhold til regnskapsstandard for ideelle organisasjoner. Foreningen Norges Røde Kors har i 2015 brukt kr 1.351 millioner til humanitært arbeid (kr 1.379 millioner inkludert datterselskaper). Formålsmålkostnadene utgjør 91,4 % av de samlede kostnadene i foreningen.

Røde Kors brukte kr 39 millioner til administrasjon av organisasjonen. Dette utgjør 2,6 % av de samlede kostnadene. I tillegg til de rene administrasjonskostnadene er det i 2015 fordelt kr 55 millioner i felleskostnader som IKT, regnskap/ lønn, servicetorg og eiendom.

Avkastningen fra finansporteføljen gir et årlig bidrag til Røde Kors' humanitære

arbeid. Dette sikrer en stabil inntekt og langsiktig finansiering. Det er verken innsamlede midler eller offentlig støtte som er plassert i finansporteføljen, og avkastningen sikrer at vi kan ta ut kr 90 millioner hvert år til humanitær aktivitet. Vi skal ikke bare hjelpe i dag, men også i fremtiden. Midlene som er satt av i finansporteføljen, er oppsparte midler fra perioden med automatinntekter.

Røde Kors hadde ved utgangen av året plassert kr 2.663 millioner i markedsbaserte finansielle omløpsmidler. Alle plasseringene er i verdipapirfond og er sammensatt med hensyn til sikkerhet, risikospredning og likviditet.

Midlene forvaltes i samsvar med landsstyrets vedtatte retningslinjer, blant annet at alle plasseringer i aksjefond er underlagt etiske retningslinjer. Røde Kors skal ikke investere i selskaper som bryter internasjonale konvensjoner innen menneskerettigheter, arbeidsforhold, barnearbeid, på miljøområdet, eller selskaper som bidrar til alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner. Videre eier ikke Røde Kors aksjer i selskaper som investerer i eller produserer våpen, tobakk, pornografi og alkohol. Røde Kors har en visjon om å bevege seg mot en fossilfri investeringsportefølje, og skal ha en lavere andel av karbon i sin portefølje enn markedet. Det investeres heller ikke i selskaper som Statens pensjonsfond utland har trukket seg ut av. To ganger i året foretas det en ekstern gjennomgang for å sikre at alle investeringer er i henhold til de etiske retningslinjene.

Renteporteføljen har moderat kredittrisiko og en god spredning på utstedere og antall papirer. Pengemarkedsfondene hadde en gjennomsnittlig løpetid 0,2 og obligasjonsfondene på 4,0. Røde Kors har god likviditet og det er ikke besluttet å innføre tiltak som endrer likviditetsrisikoen.

ORGANISASJON OG MILJØ

Røde Kors har hatt stor pågang av mennesker som ønsket å bidra i flyktningarbeidet. Pågangen var størst i oktober, og det var spesielt byene som merket dette. Henvendelsene kom først og fremst til Oslo, men

byer som Bergen, Trondheim, Stavanger, Bærum, Tromsø og Kristiansand hadde også stor pågang. Av de som meldte seg, var 1/3 menn og 2/3 kvinner, og de fleste under 30 år. Pågangen satte økt press på Røde Kors for å sikre at de raskt ble tatt i mot og kvalifisert for aktiviteter.

Prosjektet «Mot felles mål» har satt målstyring på dagsorden i hele organisasjonen. Svært mange lokalforeninger har gjennomført behovs- og kapasitetsvurderinger for å sikre at de har aktiviteter i tråd med lokalsamfunnets behov. Dette har også bidratt til at Røde Kors' fokus har vært rettet mot å sikre lokal kapasitet gjennom arbeid med å utvikle en god kultur, trygge ledere, og målrettet frivillighetsforvaltning.

Røde Kors har et partssammensatt arbeidsmiljøutvalg, hvor også represen-

tanter fra bedriftshelsetjenesten deltar. Det er verneombud i alle verneområder. Bedriftshelsetjenesten er rådgiver i sykefraværsoppfølging, vernerunder, arbeidsmiljøkartlegginger og tilrettelegging av arbeidsplasser. Sykefraværet var på 4,2 %, som er en nedgang på 0,6 % i forhold til året før. Sykefraværet var fordelt på 1,5 % korttidsfravær og 2,7 % langtidsfravær. Det var ikke alvorlige skader eller ulykker knyttet til virksomheten.

Røde Kors hadde i overkant av 50 % kvinner i ledende stillinger. Røde Kors oppfordrer alle kvalifiserte søkere til å søke utlyste stillinger, uavhengig av alder, kjønn, nasjonalitet eller etnisk bakgrunn og funksjonsevne. Arbeidsplassen tilpasses ved behov. Sosial inkludering og mangfold er viktig for Røde Kors, og dette er blant hovedsatsingene i langtidsprogram og hovedprogram.

Organisasjonen har nulltoleranse for korrupsjon, misligheter og misbruk. Det er etablert rutiner for ekstern og intern varsling i Røde Kors.

Røde Kors forurenser ikke det ytre miljø utover det som er vanlig for denne typen virksomhet. Det er vedtatt en egen klimahandlingsplan for Røde Kors med en rekke konkrete tiltak for å redusere klimautslippene fra Røde Kors' virksomhet.

FORTSATT DRIFT

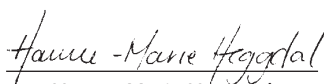
I samsvar med regnskapsloven § 3-3a bekreftes det at forutsetningene om fortsatt drift er til stede. Til grunn for antagelsen ligger resultatprognoser for 2016 og Røde Kors' langsiktige strategiske prognoser for årene fremover. Røde Kors er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

Landsstyrets godkjenning av årsberetningen 2015:

Oslo, 22. april 2016

Sven Mollekleiv
President Norges Røde Kors

Hanne-Marie Heggdal
Visepresident

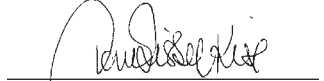
Njål Høstmælingen

Charlott Nordström

Irene Thorvaldsen

Tøne Sissel Kise

Turid Ramsland Mong

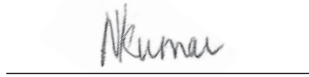
Ole Gladso

Espen André Breivik

Snorre Gundersen
Visepresident

Bernadette Nirmal Kumar

Morten Støldal

Audun Tron

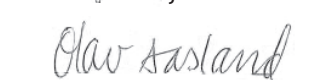
Benedikte Nilsen

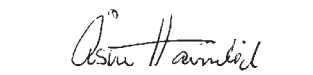
Ann Rigmor Lauritsen

John Sjørus

Olav Aasland

Åsne Havnelid
Generalsekretær